

ئەسلىي مەقسەتنى ئۇنتۇماي بۇرچنى ئەستە چىڭ ساقلاش

دېققەتنى باش تېپما، باش لىنىيەگە مەركەزلەشتۈرۈش

___ بايىنغولىن موڭغۇل ئاپتونوم ئوبلاستى، قاراماي شەھىرى، قىزىلسۇ قىرغىز ئاپتونوم ئوبلاستى

2 - تۈركۈمدىكى باش تېپما تەربىيەسىنى پۇختا، كۈچلۈك ئالغا سلجىتتى

2 - تۈركۈمدىكى «گەسلىي مەقسەتنى ئۇنتۇماي، بۇرچنى ئەستە چىڭ ساقلاش» باش تېپما تەربىيەسى قوزغىتىلغاندىن بۇيان، بايىنغولىن موڭغۇل ئاپتونوم ئوبلاستى، قارا-ماي شەھىرى، قىزىلسۇ قىرغىز ئاپتونوم ئۆيد-لاستى ئەمەلىيەتكە بىرلەشتۈرۈپ، گەتراپلىق ئورۇنلاشتۇرما قىلىپ، ئىنچىكە پىلانلاپ، باش تېپما تەربىيەسىنى يولغا قويۇش لايىھەسىدىنى تۈزۈپ، بىرىنچى ۋاقىتتا ئىدىيە ۋە ھەرد-كەتنى پارتىيە مەركىزىي كومىتېتىنىڭ تەدبىر - ئورۇنلاشتۇرمىلىرىغا، ئاپتونوم رايونلۇق پارت-كومنىڭ خىزمەت ئورۇنلاشتۇرۇشىغا بىرلىككە كەلتۈرۈپ، 2 - تۈركۈمدىكى باش تېپما تەرىد-يەسىنى يۈكسەك سىياسىي مەسئۇلىيەت تۇيغۇ-سى بىلەن يۇقىرى ئۆلچەمدە قانات يايدۇ-رۇپ، يۇقىرى سۈپەتتە ئالغا سلجىتىپ، گەمە-لىي ھەرىكىتى ئارقىلىق باش تېپما تەربىيەسىدە گەمەلىي نەتىجە - ئۇنۇمنى قولغا كەلتۈرۈشكە تۈرتكە بولدى.

بايىنغولىن ئوبلاستى:

بىرىنچى سەپكە بېرىپ ئۆگىنىش مەسىلىگە تەتبىقلاپ ئۆگىنىش

بايىنغولىن ئوبلاستى دېققەتنى باش تېپما، باش لىنىيەگە مەركەزلەشتۈرۈپ، كۆڭۈل قويۇپ ئۆگىنىپ، كەمتەرلىك بىلەن ئويلىنىپ، باش تېپما تەربىيەسىنىڭ جايدا ئەمەلىيلىشىش، پۇختا ئەمەلىيلىشىشىگە تۈرتكە بولدى.

چەرچەن ناھىيەسىنىڭ ئوينايلماق بازىرى بۇغۇنغا كەنتىدە «مىللەتلەر ئىتىپاقلىشىپ بىر ئائىلە كىشىلىرىدەك بولۇش» پائالىيىتىنى قانات يايدۇرۇۋاتقان بايىنغولىن ئوبلاستلىق سۇچىلىق ئىدارىسى پارتگۇرۇپپىسىنىڭ شۇج-سى جاڭ جىنلياڭ ئۆگىنىدىغان كىتاب، خاترىد-سىنى ئېلبۇلىشتى ئۇنتۇماي، كەنتتىكى پارتىيە گەزالىرى - كادىرلار بىلەن بىرلىكتە ئۆگەندى.

«شى جىنپىڭنىڭ يېڭى دەۋر جۇڭگوچە سوتسىيالىزم ئىدىيەسىنىڭ يېتەكچىلىكىدە، با-يىنغولىن ئوبلاستىدىكى سۇچىلىق تارماقلىرى (سۇ تېجەشنى ئالدىنقى ئورۇنغا قويۇش، بوشلۇق تەڭپۇڭ بولۇش، سىستېمىلىق تۈزەش، ئىككى قولدا كۈچەش)تن ئىبارەت سۇنى تىزگىنلەش فاھجىبىنى پائال ئەمەلىيەتتە كۆرسىتىپ، «سۇچىلىق قۇرۇلۇشدىكى كەم-تۈلكۈكنى تولۇقلاش، سۇچىلىق ساھەسىدىكى نازارەت قىلىش - باشقۇرۇشنى كۈچەيتىش»تن ئىبارەت باش رىتىمنى تېخىمۇ كۈچلۈك، تېخىد-مۇ ئۇنۇملۇك ئەمەلىيلەشتۈرۈۋاتىدۇ» جاڭ جىنلياڭ مۇنداق دېدى: بايىنغولىن ئوبلاستى قۇرغاق، سۇ كەمچىل رايونغا تەۋە، جەزمەن سۇ بايلىقىنى قاتتىق باشقۇرۇشنى تۇتقا قىلىپ، سۇ تېجەپ ئىشلىتىش ئۆتكىلىگە ھۇجۇم قىلىش جېڭىنى ياخشى قىلىشى؛ دەريا - كۆل باشلىقى تۈزۈمىنى تۇتقا قىلىپ، دەريا - كۆللەرنى قوغداش ئۆتكىلىگە ھۇجۇم قىلىش جېڭىنى ياخشى قىلىشى؛ يېزا - كەنتلەردىكى نامرات ئا-ھالىللەرنىڭ ئىچىدىغان سۇ بىخەتەرلىكىنى ھەل قىلىشنى تۇتقا قىلىپ، سۇچىلىقتا نامراتلىقتىن قۇتۇلدۇرۇش ئۆتكىلىگە ھۇجۇم قىلىش جېگە-نى ياخشى قىلىشى؛ ئىسلاھاتنى چوڭقۇرلاشتۇ-رۇشنى تۇتقا قىلىپ، سۇچىلىق ئىسلاھاتى ئۆت-كىلىگە ھۇجۇم قىلىش جېڭىنى ياخشى قىلىشى كېرەك.

چەرچەن ناھىيەسىدە باش تېپما تەربىيە-سىگە يېتەكچىلىك قىلىۋاتقان بايىنغولىن ئۆيد-لاستلىق يېزا ئىگىلىكى — يېزا ئىدارىسى پارت-گۇرۇپپىسىنىڭ شۇجىسى جياڭ جىيەنۇڭمۇ ئۆ-گىنىشنى بىرىنچى سەپكە ئېلىپ باردى. ئۇ چوڭقۇر تەسىرلىك قىلىپ مۇنداق دېدى: بىد-رىنچى سەپتە خىزمەت قىلىدىغان پارتىيەلىك كادىرلار بۇ قېتىمقى باش تېپما تەربىيەسى پۇر-سىتىنى قەدىرلەپ، ئەستايىدىل بولۇپ، كۆڭۈل قويۇپ، ئىۋگىنىپ ئۆزلەشتۈرۈشى كېرەك. بىز باش شۇجى شى جىنپىڭ ئوتتۇرد-غا قويغان «ئۆتكە سېلىشتۇرۇش» (تۆتتىنى تېپىش) ئەپلىيگە قاتتىق ئەھمەل قىلىپ، «تۆزى ئىزدەش، ئامما ئوتتۇرىغا قويۇش، كوللېكتىپ مۇھاكىمە قىلىش قاتارلىق ئۇسۇللار ئارقىلىق مەسىلىلەرنى ئىدىتلايمىز.

ھازىر، بايىنغولىن ئوبلاستىدىكى كەڭ پارتىيە ئەزالىرى كۆڭۈل قويۇپ ئەسلىي ئە-

مەسىلە يۈنىلىشىدە چىڭ تۇرۇش

___ بايىنغولىن موڭغۇل ئاپتونوم ئوبلاستى، قاراماي شەھىرى، قىزىلسۇ قىرغىز ئاپتونوم ئوبلاستى

ئەڭ گۈزەل كۆرەش قىلغۇچى

□ مۇخبىرىمىز پەرىزات

20 - ئەسىرنىڭ 50 - يىللىرىدا، تەكلىماكان قۇملۇقىنىڭ جەنۇبىي گىرۋىكىدە ئولتۇرۇشلۇق خوتەنلىك دېھقان قۇربان تۇلۇمنىڭ قۇرۇق مېۋە - چېۋىلەرنى ئېلىپ، ئېشەككە مىنىپ بېيجىڭغا بېرىپ ماۋ جۇشىنى يوقلىماقچى بولغانلىقى تىلار-دا داستان بولۇپ، جۇڭگو زېمىنىغا تارالدى. بۇگۈنكى كۈندە، خوتەن تۇپرىقىدا يۈرگەند-دە قۇربان تاشنىڭ «قالدۇرغان ئىزى»نى ھېلد-ھەم چوڭقۇر ھېس قىلغىلى بولىدۇ: ماۋ جۇشى بىلەن قول ئېلىشىپ كۆرۈشۈپ تۇرغان ھەيكەل، سىرتقا ئېچىۋىتىلگەن خاتىرە ساراي، يۇرتداشلار-نىڭ خاتىرىسىدىكى ئۇششاق ھېكايىلەر قۇربان تۇلۇمنىڭ پارتىيەنى سۆيۈش، ۋەتەننى سۆيۈش روھىنى ئۆزلۈكسىز يېڭى نۇر چاچقۇزماقتا.

■ **تۆي - ماكانسىزلىقتىن خا-تىرجەم ياشاشقىچە**
1883 - يىلى، قۇربان خوتەن ۋىلايىتى كېرد-يە ناھىيەسىنىڭ توغراغاز يېزىسىدىكى بىر كەمبە-غەل دېھقان ئائىلىسىدە تۇغۇلغان. ئۇ ئۆسۈمۈر-لۈك چىقىدا ئاتا - ئانىسىدىن ئايرىلىپ قېلىپ يانچى بولغان. قۇرامىغا يەتكەندىن كېيىن، قۇل قىلىنىش، بوزەك قىلىنىشتەك تۈرمۈشتىن قۇتۇ-لۇش ئۇچۇن، ئۇ خوتۇننى ئېلىپ چۆل - بايا-ۋانغا قېچىپ كەتكەن، ئاخىرىدا ئېزىپ قېلىپ خۇ-تۇنى بىلەن تېپىشالمىغان.

1949 - يىلى، خەلق ئازادلىق ئىمىرىيەسى چۆل - باياۋاندا قۇرباننى بايقىغان ھەم ئۇنى كەنتكە ئېلىپ كېلىپ، ئۇنىڭغا تۇرىدىغان جاي ئورۇنلاشتۇرۇپ بەرگەن، يەنە ئۇنىڭغا ياردەم-لىق ئايرىلىپ قالغان خوتۇنى ۋە 16 ياشقا كىرىپ قالغان، بەزىگە يۈز كۆرۈنۈپ باقمىغان قىزىنى تېپىپ بەرگەن. شىنجاڭ تىنج ئازاد قىلغاندىن كېيىن، قۇر-بانغا 14 مە توبرىلفۇ يەر بۆلۈپ بېرىلگەن، بىر يۈرۈش ئۆيى ۋە بىر ئىشكىى بار بولغان. شۇ-نىڭدىن باشلاپ ئۇ ئۆزى ئۇچۇن ئەمگەگە

باش تېپما تەربىيەسىگە بىرلەشتۈرۈپ، قىزىلسۇ ئوبلاستىدىكى ھەرقايسى تارماقلار، ئورۇنلار، ھەم پارتىيە ئەزالىرى - كادىرلاردا ساقلانغان مەسىلىلەرنى، بولۇپمۇ ئىدىيەدىكى يىلتىزلىق مەسىلىلەرنى كۈچەپ ھەل قىلىپ، ھەم ئامما ئەڭ كۆڭۈل بۆلىدىغان، ئەڭ بىۋا-سىتە، ئەڭ رېئال مەنپەئەت مەسىلىلىرىنى كۈچەپ ھەل قىلىپ، خەلقنىڭ مەنپەئىتىنى كۆزلەش، خەلق ئۇچۇن مەسئۇلىيەتنى ئادا قىلىش نەتىجە - ئۇنۇمى ئارقىلىق خەلقنىڭ ئە-شەنچىسىنى قولغا كەلتۈردى. كۈنچى مەركەز-لەشتۈرۈپ، ئۇنۇمى ئەسىر، ئەسلىي تېكىستنى كۆڭۈل قويۇپ تەتقىق قىلىپ ئوقۇپ، ئىنقىلا-بىي ئەنئەنە تەربىيەسى، ئىلغار تىپلار تەربىيە-سى ۋە ئىبرىت تەربىيەسىنى ئەستايىدىل قانات يايدۇردى.

باش تېپما تەربىيەسىگە بىرلەشتۈرۈپ، قىزىلسۇ ئوبلاستىدىكى ھەرقايسى تارماقلار، ئورۇنلار، ھەم پارتىيە ئەزالىرى - كادىرلاردا ساقلانغان مەسىلىلەرنى، بولۇپمۇ ئىدىيەدىكى يىلتىزلىق مەسىلىلەرنى كۈچەپ ھەل قىلىپ، ھەم ئامما ئەڭ كۆڭۈل بۆلىدىغان، ئەڭ بىۋا-سىتە، ئەڭ رېئال مەنپەئەت مەسىلىلىرىنى كۈچەپ ھەل قىلىپ، خەلق ئۇچۇن مەسئۇلىيەتنى ئادا قىلىش نەتىجە - ئۇنۇمى ئارقىلىق خەلقنىڭ ئە-شەنچىسىنى قولغا كەلتۈردى. كۈنچى مەركەز-لەشتۈرۈپ قىپقالغان 54 مىڭ 500 ئېغىر نامرات ئاھالىنى نامراتلىقتىن قۇتۇلدۇرۇش خىزمىتىنى ياخشى ئىشلىدى؛ 2 مىليون يۈەنگە يېقىن مەبلەغ سېلىپ، ئاقنۇ ناھىيەسىنىڭ بارىن يېزىسى بارىن كەنتىدىكى ھەربىر ئائىلىگە بىردىن ھاجەتخانا سېلىپ بېرىش، بىردىن توكلۇق مۇنچا ئورنىتىپ بېرىش ھەم شارائىتى ناچار ھويلا - ئارانلارنىڭ يولىنى قاتتىقلاشتۇ-رۇپ بېرىش، يېزىلاردىكى ھاجەتخانىلار مەينەت، قالايمىقان، ناچار بولۇش، يۇيۇنۇش قىيىن بولۇش ۋە ھويلا - ئاران يوللىرىدا چاڭ - توزان كۆپ بولۇش قاتارلىق مەسىلد-لەرنى ھەل قىلىشنى پىلانلىدى.

قىزىلسۇ ئوبلاستلىق پارتكوم دائىمىي كومىتېتىنىڭ ئەزاسى، تەشكىلات بۆلۈمىنىڭ بۆلۈم باشلىقى لوڭ مەڭجى مۇنداق بىلدۈر-دى: «بىز باش شۇجى شى جىنپىڭنىڭ نامرات-لارنى يۆلەش خىزمىتى توغرىسىدىكى مۇھىم بايانلىرىنى قەتئىي ئىزچىلاشتۇرۇپ، رەڭىككە-دىن غەم قىلدۇرماسلىق، ئۈچتە كاپالەتلەندۈ-رۈش»نى چىڭ ئىگىلەپ، نامراتلارنى دەل جا-يدا قۇتۇلدۇرۇش ئۆتكىلىگە ھۇجۇم قىلىش جېڭىنى ياخشى قىلىشنىڭ ئەمەلىي نەتىجە - ئۆ-نۇمى ئارقىلىق خەلقنىڭ ئىشەنچىسىنى قولغا كەلتۈرۈپ، 2020 - يىلى ھازىر يولغا قويۇلۇ-ۋاتقان ئۆلچەم بويىچە يېزىلاردىكى نامرات ئا-ھالىللەرنىڭ ھەممىسى نامراتلىقتىن قۇتۇلدۇ-رۇشقا ھەققىي كاپالەتلىك قىلىمىز.»

مۇخبىرلىرىمىز پەرىزات، شيا چىڭ، ئىختىيارىي مۇخبىرلىرىمىز لىبۇ ۋېنخۇا، خۇ ۋېيخۇا، ۋاڭ كېشيا يازغان)

پارتىيەنى سۆيۈش، ۋەتەننى سۆيۈش روھىنى ئەۋلادمۇئەۋلاد داۋاملاشتۇرۇش

___ قۇربان تۇلۇم توغرىسىدا قايتا زىيارەت

قىلىپ، ئۆزىنىڭ تەقدىرىنى ھەقىقىي ئۆز قولىغا ئالغان. ئۇنىڭ ئائىلىسىنىڭ تۇرمۇش سەۋىيەسىمۇ

بىلدىن - بىلقا ئۆسۈپ، ئازادلىقتىن بۇرۇنقى كىيى-مى پۈتۈن بولماسلىق، ئۆي - ماكانسىز قېلىشتىن قورسقى توق، كىيىمى پۈتۈن، خاتىرجەم ياشايد-ىدىغان بولغان.

بەختلىك تۇرمۇشقا ئېرىشكەن قۇرباننىڭ پارتىيە ۋە دۆلەتكە بولغان مىسنىنەتدارلىقى تولۇپ تېشىپ، كۆپ قېتىم ئېشەككە مىنىپ بىي-جىڭغا بېرىپ ماۋ جۇشىنى يوقلاش ئارزۇسىدا بولغان.

■ **ماۋ جۇشىنىڭ ئىككى قېتىم سەھىمىي قوبۇل قىلىشىغا ئېرىشىش**
1956 - يىلى كۈزدە، قۇربان ئائىلىسى مول ھوسۇل ئالغان، ھەر كۈنى ئېتىزلىقتىن ئىشلەپ قايتىپ كەلگەندە، ئۇ يېڭى تارتقان ئۇن بىلەن نان يېقىپ، ئېشەككە مىنىپ بېيجىڭ-غا بېرىپ ماۋ جۇشىنى كۆرۈش ئۇچۇن يول ئو-رۇقى تەييارلىغان. ئۇ كۆڭلىدە بۇ نانلارنى يەپ بولغۇچە بەلكىم بېيجىڭغا يېتىپ بېرىشىم مۈمكىن دەپ ئويلىغان. ئۇ ئەڭ ياخشى لىق يەرلىك ئالاھىدە مەسۇلاتلارنى قايتا - قايتا تاللاپ ماۋ جۇشقا سوۋغا قىلىشقا تەييارلىغان. ئاخىر، 75 ياشلىق قۇربان 1958 - يىلى 6 - ئاينىڭ 28 - كۈنى جۇڭنەنخەيدە ماۋ جۇشىنى كۆرگەن. ماۋ جۇشى ئۇنىڭغا ئىللىق قولنى سۇنغان. قۇربان ماۋ جۇشىنىڭ قولنى چىڭ تۇتۇپ ئۇزاققىچە قويۇپ بەرمىگەن.

1959 - يىلى، قۇربان شەرەپ بىلەن جۇڭگو كوممۇنىستىك پارتىيەسىگە كىرگەن ھەم جۇڭخۇا خەلق مۇھۈرىمىتى قۇرۇلغانلىقىنىڭ ئون يىللىقىدى نى تەبرىكلەش مۇراسىمىغا قاتنىشىپ، ئىككىنچى قېتىم ماۋ جۇشىنى كۆرگەن.

«خەلق گېزىتى»دە 1958 - يىلى 8 - ئاينىڭ 21 - كۈنى ئېلان قىلىنغان «قۇربان تۇلۇم ماۋ جۇشىنى كۆردى» ناملىق تەپسىلىي خەۋەر 1960 - يىلى نەشىردىن چىققان باشلانغۇچ مەكتەپ ئەدەبىيات دەرسلىكىگە كىرگۈزۈلۈپ، قۇربان ھەممە ئادەم بىلىدىغان شەخسكە ئايلانغان.

1975 - يىلى 5 - ئاينىڭ 26 - كۈنى، قۇربان

ئۆگىنىش بىلەن ئىشلەشنى بىرلەشتۈرۈش ئەمەلىيەتكە بىرلەشتۈرۈپ ئەمەلىي ئۈنۈمنى كۆزلەش

ىناق كەنتىنىڭ كەنت ئاھالىسى رازىيە زەينارخان دەل بۇ فوندىنىڭ پايدىسىدىن مەنپەئەتلەنگۈچى. كەنت كادىرلىرىنىڭ ياردىمىدە ئۇ چىڭگىل ناھىيە-لىك داۋالاش كاپالىتى ئىدارىسىدىن 40 ەىڭ يۈەنلىك چوڭ كېسەل ئوبوروت فوندى ئىلتىماس قىلىپ، ئوقۇشلۇق ئوپېراتسىيە قىلدۇردى. ھەرقايسى ئاساسىي قاتلام پارتىيە تەشكىكاتلىد-رى ئامما كۆڭۈل بۆلىدىغان قىزىق نۇقتا، قىيىن نۇقتا مەسىلىلىرىنى تۈزىتىش، ئەمەلىيلەشتۈرۈشنىڭ مۇھىم مەزمۇنى قىلىپ، تۈرگە ئايرىپ تەربىيەلەش، پائال-دە يەت ئارقىلىق يېتەكلەش، ئىش بېجىرىپ قىيىنچىلىقى ھەل قىلىش قاتارلىق شەكىللەر ئارقىلىق خەلق ئاممىسىغا باش تېپما تەربىيەسى ئېلىپ كەلگەن يېڭى ئۆزگىرىش، يېڭى نەتىجە - ئۇنۇمنى ھەقىقىي ھېس قىلدۇردى.

ئالتاي شەھىرى «چارۋىچىلىق مەخسۇس سىنىپى» خىزمەت ئەندىزىسىنى يولغا قويۇش ئۈستىدە ئىزدىنىپ، كۆچمە بازىدىن پايدىلىنىپ كوللېكتىپ ئاممىۋى پائالىيەت، كەنت ئاھالىلىرى قارالمىسى، داۋالاش مۇلازىمىتى قاتارلىق كۆپ خىل ئىقتىدار بىر گەۋدىلەشكەن «چارۋىچىلار ئائىلىسى» بەرپا قىلدى. چارۋىچىلىق مەخسۇس سىنىپىدىكىلەر ئايىمۇقاي ئائىلىلەرگە كىرىپ زىيا-رەت قىلىپ، چارۋىچىلارنىڭ ئارزۇ - تەلەبلىرى ۋە پىكىر - تەكلىپلىرىنى تولاپ، مۇۋاپىق پىكىر ئۆتكۈزۈپ بېرىش، سۈرۈك ئەمىدە ھەل قىلىش، ئىز قوغلاپ ھەيدەكچىلىك قىلىشنى بىر-لەشتۈرۈش چارىسىنى قوللىنىپ ئەمەلىيلەشتۈرۈش-نى تۇتتى. شۇنىڭ بىلەن بىللە، چارۋىچىلارنى ھەق تەلەپ ئىشلىرىنى ۋاكالىتەن بېجىرىش، قە-يىنچىلىقى بارلاغا ياردەم بېرىش، يۆلەش، ئۆز-گىچە مەدەنىيەت - تەنتەربىيە پائالىيەتلىرى قاتار-لىق مۇلازىمەتلەر بىلەن تەمىنلىدى.

بۇرۇلتوقاي ناھىيەسى بۇرۇلتوقاي بازىرى جىخەي يولى مەھەللىسى پارتىيە تەشكىلاتى تەۋەلد-كىدىكى پارتىيە ئەزالىرىنىڭ ئالاھىدىلىكىگە ئاسا-سەن، «گەسلىي مەقسەتنى ئۇنتۇماسلىق پارتىيە ئە-زالىرى مۇلازىمەت كىچىك ئىترىتى»دىن ئالتىنى تەشكىللەپ قۇرۇپ، «ئالدىن كېلىشىپ مۇلازىمەت قىلىش» «ۋاكالىتەن بېجىرىپ مۇلازىمەت قىلىش» قاتار-لىق شەكىللەر ئارقىلىق تۈرلۈك خەلققە قولايلىق پە-دايئابىلار، مۇلازىمىتىنى قانات يايدۇردى.

سەلتەنەتلىك 70 يىل كۆرەشچان يېڭى دەۋر